

LEDARSKAP

ÄR DU EN LEDARE ELLER FÖLJARE?

Text: Barbro Börjesson Foto: Alexandra Josefsson

Jag vet att många hundägare har känt sig nedvärderade när de fått höra att de är dåliga ledare. Men sällan har de fått veta hur de ska kunna ändra sig för att bli bättre. Vanliga råd är att lära hunden vänta på var-så-god vid matskålen eller vid dörren. Råd som i all välmening är goda råd, men de hjälper sällan om ägarens problem är att hunden skäller på andra hundar eller drar förfärligt i kopplet.

Det sociala livet skulle inte fungera om alla kämpade för att få leda den grupp de tillhör. Grupplivet skulle givetvis heller inte fungera om alla skulle vara av typen följare. De flesta av oss är av naturen födda till att vara följare. Så är det också bland hundar. Det betyder att ett mindre antal av oss hundägare innerst inne är av ledartyp och som tur är, är det så även bland hundarna. Men alla följare och alla ledare har

individuella förutsättningar för sina roller.

Typiskt för en följare är att den visar sig tacksam över att någon bestämmer. En följare kan ha stor arbetslust, men den kan också vara lat och trivs i så fall bäst när allt är lugnt omkring den. Följaren känner sig trygg tillsammans med ledaren och blir därför uppmärksam på när- och hur ledaren rör sig. Ledaren utnyttjar den eller de med god arbetslust till viktiga eller svåra

genomgång av testresultatet och förklarar bland annat hur hundägaren ska se på begreppen hård-och vek hund. Det är inte ovanligt att hundägare uppfattar bedömningen vek som något nedvärderande av hundens mentalitet. Men det har inget att göra med om hunden är modig eller inte, utan beskriver hur lättpåverkad hunden är, alltså hur väl den kommer ihåg något den varit med om. Vi kan också se förklaringen av begreppet hårdhet i hundens sociala status. Ju vekare en hund är desto lägre i rang är den och har därmed lätt för att vara följsam. Ju hårdare en hund är desto mer självständig och oberoende av sin förare är den. Vad är då att föredra? Förr i tiden, då jakthundar ofta bodde i sina kojor blev livet troligtvis lättare för dem som var självständiga. Hundar på den tiden umgicks sällan med människor utanför jaktsäsongen och att dressera en jakthund var det aldrig tal om. Det skulle ödelägga jaktlusten trodde man. I nutid föredrar de flesta att hunden är åt det veka hållet eftersom det är en förutsättning för att den skall kunna påverkas genom dressyr och framför allt trivas tillsammans med föraren.

Om sammansättningen människa/hund skall fungera så friktionsfritt som möjligt krävs att ägaren förstår hur viktigt det är att bli utsedd till ledare. Även om de flesta av oss innerst inne är av typen följare kan vi lära oss signaler som hundar kan uppfatta som att vi är trygga och beslutssamma. Skillnaden mellan människor och hundar är att människor kan intala sig nyttan av att ändra beteende och attityd medan hundar måste uppleva nyttan av att rätta sig efter den som bestämmer.

Det är våra hundar som visar om vi är bra ledare eller inte. Ledarskap skapas inte enbart av att visa sig säker och kunna fatta rätt beslut. Hunden måste kunna känna trygghet tillsammans med oss. Trygghet kan uppstå under hantering vid mys- och lekstunder. En hund av ledartyp kan bjuda andra hundar på både lek och mysig kroppskontakt när det passar. Därför pratar vi ofta om, särskilt med ägare till unga hundar, att skapa en känsla av trygghet i ägarens famn genom hantering. Det går givetvis att åstadkomma även om hunden är vuxen men det kan då ta lite längre tid för att få hunden lugn om ägaren blir frustrerad om hunden spjårnar emot under hanteringen.

En ledare bland hundar rör sig lugnt och behöver sällan använda grova läten. Den ”ropar” heller inte på de övriga för att få dem att följa med. När vi i BB-gruppen instruerar en hundägare i ledarrollen under steget ”Följ mig” är vi noga med att poängtera att personen ska sträcka på ryggen, sänka axlarna och gå i ett lugnt tempo, vara tyst och inte titta på sin hund. Varför? Jo, för att efterlikna en hund av ledartyp. En sådan hund rör sig värdigt och den utgår ifrån att följarna ska vilja följa med! Vi måste göra vad vi kan för att utstråla säkerhet och beslutsamhet om vi vill ta på oss en ledares roll.

Ledaren skall också kunna delegera arbetsuppgifter och dessutom kunna sätta gränser för beteenden som inte gagnar flocken. Ett felaktigt beteende från en hund kan göra att hela gruppen kan bli utsatt för en attack. Det får helt enkelt inte ske och det är ledaren uppgift att tydligt och bestämt markera ”sluta” om till exempel två unghundar börjar bråka med varandra. Just detta som handlar om att sätta stopp för felbeteende har dessvärre hamnat på ”förbudslistan” i hundsverige. På många håll lär man ut att ignorera felbeteenden. Men vilken ledarhundstyp gör det? Ingen! Vi kan troligen inte bli lika tydliga som en hund men vi kan bli bättre på att avbryta beteende vi inte vill att vår hund ska fortsätta med.

BB-gruppen pratar om ”Viktigt ord”. Vilka ord som ska bli viktiga för dig och din hund bestämmer du själv och det är klokt att börja träningen i situationer där hunden inte störs eller frestas av annat. Exempelvis att lära hunden att ordet ”sitt” betyder att den ska sitta tills annat ord följer. Eller att vara kvar i bilen, trots öppen grind och lucka, tills du som ägare och ledare ger samtycke för uthopp. Kom väl ihåg att den här träningen inte handlar om att höja rösten eller förgripa sig på hunden. Uppträd så lugnt, tydligt och bestämt som en hund hade gjort för att få en annan hund att vara stilla eller vara kvar på en viss plats. Eftersom hundar är olika kommer du även här tvingas upptäcka hur just du måste uppträda för att din hund ska förstå vad du är ute efter.

När du uppträder som en trygg och kompetent ledare får du i utbyte en samarbetsvillig hund som du kan ge möjlighet att visa sina kvalitéer som den jakthund du alltid önskat dig! ■